

Transitie wetenschap

8 februari 2012

Transitie wetenschap onderzoekt 'regels' of 'wetmatigheden' bij veranderingen die fundamenteel zijn.

KaosConsult experimenteert middels diverse projecten inzake persoonlijke-, lokale-, nationale- en globale transitie.

Er gelden twee proposities:

1. Wij mensen zijn onderdeel van transitie die groter zijn dan wij kunnen begrijpen (link naar complexiteit theorie);
2. Wij als mensen 'maken' transitie.

Is in de eerste propositie een terughoudende - wellicht volgende - positie passend, in de tweede propositie geldt een initiërende en positivistische positie die passend is.

KaosConsult zoekt in haar rol als waarnemer en initieerder van transitie telkens een passende positie. Wij zoeken met samenwerkenden - zie onze website subtitel - naar (fractals) formules, naar essentialiteiten die in de context van handelen transitie voedt.

Wij hebben projecten en experimenten gedaan in diverse - combinaties van - sectoren:

- Onderwijs, o.a. door het inzetten en gebruiken van nieuwe en sociale media, en door het articuleren van sturingsmogelijkheden van leerlingen (sturen op co-creatie);
- Internationale handel, waarin bypasses, langs uitsluitende - protectionistische - certificeringen, kansarmere landen en bedrijven mogelijkheden bieden op de internationale handelsmarkten (fruit, groenten, vis) te kunnen toetreden;
- Vernieuwing in de 'goede doelen' industrie door samenwerkingsrelaties aan te gaan met bedrijven en ondernemers;
- Initiaties voor internationaal - lokaal edelstenen/sierraden projecten;
- Het teamgewijs koppelen van stagiaires aan individuele (startende) ondernemers, die de bedrijfsvoering uit handen nemen waardoor de ondernemers zich kunnen focussen op primaire ondernemersdoelen;
- Het onverwacht snel doen herbezetten / herbenutten van leegstaande kantoorcomplexen met creatieve ondernemers;
- De samenwerkingen tussen scholen, zorginstellingen, woningcorporaties, bedrijven en overheden;
- SolarCoking projecten, waardoor 40.000 vrouwen in Senegal meer geld voor zichzelf overhouden, en collectief meer tijd overhouden voor internationale productie.

De inzichten die wij opdoen, combineren wij met internationale inzichten inzake transitie, zoals die in het 10 jarig forum over learning organizations zijn beschreven. We geven ze hier expliciet weer om geïnteresseerden te stimuleren samen met ons nieuwe experimenten te entameren.

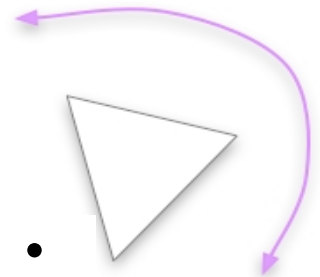
Essentialiteiten bij omslaan

- dialectiek
- polariteit
- lemniscaat
- moebius band

vruchtvolnis
openis
zekernis
heelnis
andernis
levenis

verbinden • voortbrengen
paradigmatiek • openen
identiteit • categoriciteit
associëren • monaden
kwaliteit • variëteit
zijn • worden

Omslagen in ontwikkelen en in sferen

Als je gebruik gaat maken van de wezenissen, de essentialiteiten, dan vraagt dat als begin het je openen voor de dynamiek van systemen. In geval van organisaties kijk ik dan (om te beginnen) naar de mens in zijn omgeving. De mens communiceert (zich)zelf al doende. Hij kijkt, voelt, trekt en duwt aan alle 'dingen' om hem heen (biosfeer).

De mens denkt ook over de dingen, zichzelf en de wereld in hem en om hem heen. Dat wat hij (van binnen) denkt, dat brengt hij ook naar buiten, hij communiceert met zijn medemensen over de dingen. In dat denken zijn er stellingen die hij inneemt en verwachtingen en nieuwsgierigheden over wat hij leert kennen en kunnen. Al denkende organiseert de mens zich zijn omgeving (noösfeer). Daarin scheidt hij zijn cultuur die hij meedeelt aan zijn medemensen. Mensen wisselen 'miems' uit: gemakkelijk 'aanslaande' en overdraagbare beelden, klanken, begrippen, gebruiken.

De mens gebruikt ook allerhande gereedschappen in dat kijken, voelen, trekken en duwen. Ook voor het denken en communiceren heeft hij de nodige gereedschappen ontwikkeld (boeken, beeld en geluid, talen, informatie en communicatie technologie (ict)), de technosfeer.

Omslagen in leren

Je ziet de mens ook leren in het eigen maken van beschikbare denkbeelden, handelwijzen, middelen. Hij leert (zich) organiseren in gezin, school, werk, op straat, in de staat, zijn stam, zijn volk, de wereld. Hij leert sturen van zijn eigen leven, samen en los van anderen.

In het leren zitten ook omslagen. Als je een werkwijze leert leren, dan is er het moment waarop je ervaart dat je handelen verandert, versnelt; je krijgt inzicht en kunt dat aan een ander duidelijk maken. Je beleeft de omslag van 'ieder doet zijn werk' in 'samen werken met merkbaar resultaat'.

Omslagen in systeemschaal, samengesteldheid

Je kunt stellen dat mensen samengestelde 'eenheden' vormen als een gezin, een stad, een organisatie, een bende, een gemeenschap die aan elkaar dingen leren. Zo een eenheid kun je beschouwen als een systeem dat bestaat uit de 'eenheid' met zijn relaties in zijn omgeving. Het hiervoor geschetste beeld van een mens kan overgaan in bijvoorbeeld een groep mensen die een organisatie vormen met mensen die daarin samen werken en hun leveranciers, dienstverleners, klanten, bestrijders en concurrenten.

Omslagen (h)erkennen

In het bijzonder richten we ons bij het waarnemen en teweeg brengen van omslagen op de essentialiteiten. Om dat gemakkelijk te maken zijn er de paren van begrippen die omslaan duiden.

De 7 wezenissen / essentialiteiten

Opmerking:

Het achtervoegsel 'nis' (overgenomen uit het engels: sureNESS) heeft een vergelijkbare betekenis als 'heid' (zekerHEID). In feite had hier kunnen staan: 'essentialitHEID'. Deze achtervoegsels geven een beschouwing weer. Een 'zijns' beschouwing. Onderstaand overzicht laat die achtervoegsels achterwege. Het geeft ruimte om te kunnen concentreren op het 'kernwoord'.

vruchtvol

- Door verbindingen te leggen en samenwerkingen aan te gaan komen nieuwe mogelijkheden van de grond. De notie dat je het in je eentje moet redden en samenwerken alleen dan kan als het volgens de regels loopt is in wezen achterhaald. Er is heel wat voor nodig om het hierop gebaseerde machtsstelsel te herzien.

open

- Open en blijf open. Spring niet van het ene naar het andere paradigma. Er zijn er meerdere geldig.

zeker

- Ga het onzekere aan en vind het zekere. Iedere deelnemer biedt een eigen te respecteren bijdrage en neemt de tijd om uit te vinden waar hij bij hoort.

heel

- Wat samen een 'werkend' geheel maakt, een gestalt, is van belang om 'in de gaten te houden'. Associëren van die bouwstenen die zichzelf in gang houden is een wijze van werken.

anders

- Van wat verschillend is valt te leren, is onderscheid te maken. Tussen wat verschilt is beweging en schepping mogelijk.

(be)levenis

- Leren is een kwestie van zijn en worden. Ze wisselen elkaar af in stappen met daartussen omslagen. Een manier om naar omslagen te kijken is als opkomen en ondergaan of als knopvormen of verschrompelen.

spaars

- Falende systemen zijn niet zuinig met hun energieverbruik (en ergon: aan het werk). De oude ordening is efficiënt en produceert veel uitval en afval. Voor de omslag hebben ze de neiging om wanordelijk te lijken (grote entropie productie (en trope: in omslag - transformerende)). Het is nog niet duidelijk wat de nieuwe (complexere) ordening is. Is de omslag eenmaal gemaakt, dan is meer te 'produceren' tegen minder energie per 'eenheid product'.